

“Desinvesteringen in en privatiseringen van openbare diensten blijven niet ongestraft”

Nieuws dinsdag 25 augustus 2026

De voorbije vakantieperiode leek de wereld letterlijk in brand te staan. De gevolgen van de klimaatverandering met extreem weer – bosbranden, droogte en hevige onweders – zijn niet te ontkennen. Kunnen we de kar nog keren en welke rol moeten de openbare diensten daarin spelen?

Uwe Rochus: “Openbare diensten spelen een onmisbare rol in deze extreme uitdaging. Het gebrek aan investeringen en de toenemende privatiseringen maken het echter niet evident en zijn bijzonder verontrustend. Ik geef het voorbeeld van de brandweer in de regio van Madrid, die reeds in april van dit jaar op straat kwam om aan te klagen dat ze te weinig middelen ontvangt om voldoende personeel in dienst te nemen en materiaal aan te kopen. De toeslagen die op de brandverzekeringen worden geïnd en toekomen aan de brandweer, werden voor een bedrag van 40 miljoen euro in andere zaken dan de brandweer ‘geïnvesteed’. De gevolgen hiervan zijn nu pijnlijk duidelijk geworden. In het voorjaar was er te weinig personeel en materiaal om bossen brandveiliger te maken en tijdens de ‘brandperiode’, tijdens de zomermaanden was er onvoldoende personeel om de branden snel onder controle te krijgen.”

De klimaatopwarming veroorzaakt eveneens grote droogte. Dat ondervinden we in eigen land, maar ook in het Verenigd Koninkrijk is de situatie zeer problematisch.

Uwe Rochus: “De droogte in bepaalde regio’s is zo extreem dat mensen er genoodzaakt zijn te besparen op hun waterverbruik. Zo mogen ze bijvoorbeeld hun mooie tuinen niet meer besproeien. De watervoorziening blijkt er ook onvoldoende te zijn om de grote droogte te compenseren. Hoe komt dit? Eind jaren 1980 werden de openbare waterbedrijven geprivatiseerd. Dit zou de watervoorziening kostenefficiënter en moderner maken. Het tegendeel is echter waar. De schulden van deze bedrijven zijn astronomisch gestegen terwijl de aandeelhouders netjes werden uitbetaald. Tegelijkertijd ontbrak het aan de beloofde investeringen om het waternetwerk te herstellen. Het is nu letterlijk zo lek als een zeef: 20 procent van het drinkwater lekt weg! Bovendien is er onvoldoende gemoderniseerd om in te spelen op de toename van de bevolking en dus het verhoogde waterverbruik in het Verenigd Koninkrijk de voorbije decennia. De doorsnee gebruikers zijn nu het kind van de rekening, terwijl de aandeelhouders blijven profiteren. Is dat de beloofde winst die de privatisering van deze publieke dienstverlening oplevert?”

Welke rol spelen openbare diensten in de strijd tegen klimaatverandering?

Uwe Rochus: “Openbare diensten kunnen een rol spelen in preventie en in hulp. Ik verwees al naar de rol die de brandweer speelt in het brandveilig maken van bossen. Maar ook bij klimaatrampen, zoals de waterbom in Verviers vijf jaar geleden hadden openbare diensten sneller kunnen inspelen op de noden van de bevolking, mocht bijvoorbeeld de Civiele Bescherming in 2019 door toenmalig minister van Binnenlandse Zaken Jan Jambon niet van zes naar twee locaties zijn teruggebracht. Lokale inplanting, nabijheid en voldoende personeel en materiaal zijn van cruciaal belang om snel te kunnen reageren. In Brasschaat, de gemeente van

Jambon, zal dat alvast geen probleem vormen, want daar mocht de kazerne blijven...

Hoe dan ook kadert het extreem weer in het bredere verhaal van de klimaatverandering. Volgens sommigen zijn we al een kritiek punt gepasseerd, maar het mag ons er niet van weerhouden om collectief te blijven werken aan de noodzakelijke klimaattransitie. Investeren in ons openbaar vervoer is daarin een essentiële factor. De vergroening van ons energiegebruik, zowel individueel als industrieel, is eveneens hoognodig. Er mag geen excuus zijn om naar transport met een fossiele brandstofwagen te grijpen of te blijven verwarmen en produceren op basis van fossiele brandstoffen. Uiteindelijk moeten we de klimaattransitie in publieke regie en uitvoering nemen en niet enkel overlaten aan derden die het voor ons doen of er onze centen voor willen gebruiken. Plaats openbare diensten centraal in het levensbelangrijke klimaatverhaal"